

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

**V Bruseli 14. júla 2021
(OR. en)**

**2020/0259 (COD)
LEX 2115**

**PE-CONS 38/1/21
REV 1**

**TELECOM 213
COMPET 370
MI 361
DATAPROTECT 131
CONSOM 122
JAI 561
DIGIT 62
FREMP 138
CYBER 150
CODEC 722**

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY O DOČASNEJ VÝNIMKE Z
URČITÝCH USTANOVENÍ SMERNICE 2002/58/ES, POKIAĽ IDE O POUŽÍVANIE
TECHNOLÓGIÍ POSKYTOVATEĽMI INTERPERSONÁLNYCH KOMUNIKAČNÝCH
SLUŽIEB NEZÁVISLÝCH OD ČÍSLOVANIA NA SPRACÚVANIE OSOBNÝCH A INÝCH
ÚDAJOV NA ÚČELY BOJA PROTI ONLINE SEXUÁLNEMU ZNEUŽÍVANIU DETÍ**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/...

zo 14. júla 2021

o dočasnej výnimke z určitých ustanovení smernice 2002/58/ES, pokiaľ ide o používanie technológií poskytovateľmi interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania na spracúvanie osobných a iných údajov na účely boja proti online sexuálnemu zneužívaniu detí

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 16 ods. 2 v spojení s jej článkom 114 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

¹ Ú. v. EÚ C 10, 11.1.2021, s. 63.

² Pozícia Európskeho parlamentu zo 6. júla 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 12. júla 2021.

keďže:

- (1) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES¹ sa stanovujú pravidlá zabezpečujúce právo na súkromie a dôvernosť, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov pri výmene údajov v sektore elektronických komunikácií. Uvedená smernica konkretizuje a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679².

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (2) Smernica 2002/58/ES sa vzťahuje na spracúvanie osobných údajov v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb. Do 21. decembra 2020 sa uplatňovalo vymedzenie pojmu „elektronická komunikačná služba“ uvedené v článku 2 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES¹. K uvedenému dátumu sa smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972² zrušila smernica 2002/21/ES. Vymedzenie pojmu „elektronické komunikačné služby“ v článku 2 bode 4 smernice (EÚ) 2018/1972 zahŕňa interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania vymedzené v článku 2 bode 7 uvedenej smernice. Interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, ktoré zahŕňajú napríklad hlasové služby cez internetový protokol, služby odosielania správ a webmailové služby, boli preto 21. decembra 2020 zaradené do rozsahu pôsobnosti smernice 2002/58/ES.
- (3) V súlade s článkom 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“). Článok 7 charty chráni základné právo každého človeka na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života, obdobia a komunikácie, ktoré zahŕňa dôvernosť komunikácie. Článok 8 charty obsahuje právo na ochranu osobných údajov.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).

- (4) V článku 3 ods. 1 Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989 (ďalej len „dohovor o právach dieťaťa“) a v článku 24 ods. 2 charty sa stanovuje, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. V článku 3 ods. 2 dohovoru o právach dieťaťa a v článku 24 ods. 1 charty sa ďalej stanovuje právo detí na takúto ochranu a starostlivosť potrebnú pre ich blaho.
- (5) Ochrana detí offline aj online je jednou z priorít Únie. Sexuálne zneužívanie a sexuálne vykorisťovanie detí predstavujú závažné porušenie ľudských a základných práv, najmä práv detí na ochranu pred všetkými formami násilia, zneužívania a zanedbávania, zlého zaobchádzania alebo vykorisťovania vrátane sexuálneho zneužívania, ako sa stanovuje v dohovore o právach dieťaťa a v charte. Digitalizácia priniesla spoločnosti a hospodárstvu mnoho výhod, ale priniesla aj výzvy vrátane nárastu online sexuálneho zneužívania detí. Komisia prijala 24. júla 2020 oznámenie s názvom Stratégia EÚ pre účinnejší boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí (ďalej len „stratégia“). Cieľom stratégie je zabezpečiť na úrovni Únie účinnú reakciu na trestné činy sexuálneho zneužívania detí.

- (6) V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ¹ toto nariadenie neupravuje politiky členských štátov týkajúce sa sexuálnych aktivít vykonávaných so súhlasom, do ktorých môžu byť zapojené deti a ktoré možno pokladať za prirodzené objavovanie sexualitu počas dospievania, pri zohľadnení rozdielnych kultúrnych a právnych tradícií a nových foriem nadväzovania a udržiavania vzťahov medzi deťmi a mladistvými, a to vrátane použitia informačných a komunikačných technológií.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1).

- (7) Niektorí poskytovatelia určitých interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania (ďalej len „poskytovatelia“), ako sú webmailové služby a služby na odosielanie správ, už na dobrovoľnej báze využívajú osobitné technológie na odhaľovanie online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a na jeho oznamovanie orgánom presadzovania práva a organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, skenovaním buď obsahu, napríklad snímok a textu, alebo prevádzkových údajov komunikácie, pričom sa v niektorých prípadoch využívajú historické údaje. Medzi technológie používané na uvedené činnosti by mohla patriť technológia hašovania v prípade snímok a videozáznamov a klasifikátory a umelá inteligencia na analýzu textových alebo prevádzkových údajov. Pri používaní technológie hašovania sa online materiál detskej pornografie nahlasuje pri pozitívnej lustrácii, čo znamená zhodu, ktorá je výsledkom porovnania snímky alebo videozáznamu s jedinečným, späťne nekonvertovateľným digitálnym podpisom (hash) z databázy, ktorú spravuje organizácia konajúca vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, ktorá obsahuje overený online materiál detskej pornografie. Uvedení poskytovatelia odkazujú na vnútroštátne núdzové linky na oznamovanie online materiálu detskej pornografie, a o organizácie so sídlom v Únii, a v tretích krajinách, ktorých účelom je identifikovať deti, obmedziť sexuálne vykorisťovanie a sexuálne zneužívanie detí a predchádzať viktimizácii detí. Takéto organizácie by nemuseli patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2016/679. Takéto dobrovoľné činnosti ako celok zohrávajú zásadnú úlohu pri umožňovaní identifikácie a záchrany obetí, ktorých základné práva na ľudskú dôstojnosť a na fyzickú a duševnú integritu sú vážne porušované. Takéto dobrovoľné činnosti sú takisto dôležité pri obmedzovaní ďalšieho šírenia online materiálu detskej pornografie a pri prispievaní k identifikácii a vyšetrovaniu páchateľov a k predchádzaniu trestných činov sexuálneho zneužívania detí, ich odhaľovaniu, vyšetrovaniu a stíhaniu.

- (8) Bez ohľadu na svoj legitímny cieľ predstavujú dobrovoľné činnosti zo strany poskytovateľov, zamerané na odhaľovanie online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a na oznamovanie takéhoto zneužívania, zásah do základných práv na rešpektovanie súkromného a rodinného života a na ochranu osobných údajov všetkých používateľov interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania (ďalej len „používatelia“). Akékoľvek obmedzenie výkonu základného práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života vrátane dôvernosti komunikácie nemožno odôvodniť len tým, že poskytovatelia používali niektoré technológie v čase, keď interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania nepatrili pod pojem „elektronické komunikačné služby“. Takéto obmedzenia sú možné len za určitých podmienok. Podľa článku 52 ods. 1 charty majú byť takéto obmedzenia stanovené zákonom a majú rešpektovať podstatu práv na súkromný a rodinný život a na ochranu osobných údajov a, v súlade so zásadou proporcionality, majú byť nevyhnutné a skutočne plniť ciele všeobecného záujmu uznané Úniou alebo potrebu chrániť práva a slobody iných osôb. Ak takéto obmedzenia trvalo zahŕňajú všeobecné a neselektívne monitorovanie a analýzu komunikácií všetkých používateľov, zasahujú do práva na dôvernosť komunikácie.

- (9) Spracúvanie osobných údajov poskytovateľmi prostredníctvom dobrovoľných opatrení na účely odhaľovania online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a oznamovania takéhoto zneužívania a odstraňovania online materiálu detskej pornografie z ich služieb upravovalo do 20. decembra 2020 iba nariadenie (EÚ) 2016/679. Smernicou (EÚ) 2018/1972, ktorá mala byť transponovaná do 20. decembra 2020, sa poskytovatelia dostali do rozsahu pôsobnosti smernice 2002/58/ES. V záujme ďalšieho využívania takýchto dobrovoľných opatrení po 20. decembri 2020 by poskytovatelia mali spĺňať podmienky stanovené v tomto nariadení. Na spracúvanie osobných údajov vykonávané takýmito dobrovoľnými opatreniami sa bude naďalej uplatňovať nariadenie (EÚ) 2016/679.

- (10) Smernica 2002/58/ES neobsahuje žiadne osobitné ustanovenia týkajúce sa spracúvania osobných údajov poskytovateľmi v súvislosti s poskytovaním elektronických komunikačných služieb na účely odhaľovania online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a oznamovania takéhoto zneužívania a odstraňovania online materiálu detskej pornografie z ich služieb. Podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES však členské štáty môžu prijať legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu práv a povinností stanovených okrem iného v článkoch 5 a 6 uvedenej smernice, ktoré sa týkajú dôvernosti komunikácií a prevádzkových údajov, na účely predchádzania trestným činom spojeným so sexuálnym zneužívaním detí, ich odhaľovania, vyšetovania a stíhania. Vzhľadom na absenciu takýchto vnútroštátnych legislatívnych opatrení a až do prijatia dlhodobejšieho právneho rámca na boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí na úrovni Únie sa poskytovatelia už nemôžu spoliehať na nariadenie (EÚ) 2016/679, aby mohli naďalej využívať dobrovoľné opatrenia na odhaľovanie online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a oznamovanie takéhoto zneužívania a odstraňovanie online materiálu detskej pornografie z ich služieb aj po 21. decembri 2020. Týmto nariadením sa nestanovuje právny základ na spracúvanie osobných údajov poskytovateľmi výlučne na účely odhaľovania online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a oznamovania takéhoto zneužívania a odstraňovania online materiálu detskej pornografie z ich služieb, ale stanovuje sa ním výnimka z určitých ustanovení smernice 2002/58/ES. Týmto nariadením sa stanovujú dodatočné záruky, ktoré musia poskytovatelia dodržiavať, ak sa chcú naň odvolávať.

- (11) Spracúvanie údajov na účely tohto nariadenia by mohlo zahŕňať spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2016/679. Spracúvanie snímok a videozáznamov osobitnými technickými prostriedkami, ktoré umožňujú jedinečnú identifikáciu alebo autentifikáciu fyzickej osoby, sa považuje za spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov.
- (12) Týmto nariadením sa stanovuje dočasná výnimka z článku 5 ods. 1 a článku 6 ods. 1 smernice 2002/58/ES, ktoré chránia dôvernosť komunikácií a prevádzkových údajov. Dobrovoľné používanie technológií na spracúvanie osobných a iných údajov poskytovateľmi v rozsahu potrebnom na odhaľovanie online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a oznamovanie takéhoto zneužívania a odstraňovanie online materiálu detskej pornografie z ich služieb patrí do rozsahu pôsobnosti výnimky stanovenej v tomto nariadení za predpokladu, že takéto používanie spĺňa podmienky stanovené v tomto nariadení, a podlieha preto zárukám a podmienkam stanoveným v nariadení (EÚ) 2016/679.
- (13) Smernica 2002/58/ES bola prijatá na základe článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Okrem toho nie všetky členské štáty prijali legislatívne opatrenia v súlade so smernicou 2002/58/ES s cieľom obmedziť rozsah práv a povinností súvisiacich s dôvernosťou komunikácií a prevádzkových údajov, ako sa stanovuje v uvedenej smernici a prijatie takýchto opatrení prináša so sebou značné riziko fragmentácie, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť vnútorný trh. Toto nariadenie by preto malo byť založené na článku 114 ZFEÚ.

- (14) Keďže údaje týkajúce sa elektronickej komunikácie, ktorej účastníkmi sú fyzické osoby, sa zvyčajne považujú za osobné údaje, toto nariadenie by malo byť založené aj na článku 16 ZFEÚ, v ktorom sa zavádza osobitný právny základ na prijímanie pravidiel ochrany jednotlivcov pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a členskými štátmi počas výkonu činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie, a pravidiel voľného pohybu takýchto údajov.
- (15) Nariadenie (EÚ) 2016/679 sa vzťahuje na spracúvanie osobných údajov v súvislosti s poskytovaním elektronických komunikačných služieb poskytovateľmi výlučne na účely odhaľovania online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a oznamovania takéhoto zneužívania a odstraňovania online materiálu detskej pornografie z ich služieb v rozsahu, v ktorom toto spracúvanie patrí do rozsahu pôsobnosti výnimky stanovenej v tomto nariadení.
- (16) Typy technológií používané na účely tohto nariadenia by mali čo najmenej zasahovať do ochrany súkromia v súlade s najmodernejšou technikou v tomto odvetví. Uvedené technológie by sa nemali používať na systematické filtrovanie a skenovanie textu v komunikácii, pokiaľ nejde výlučne o odhaľovanie schém, ktoré poukazujú na možné konkrétne dôvody podozrenia na online sexuálne zneužívanie detí, a nemali by byť schopné odvodiť podstatu obsahu komunikácie. V prípade technológie použitej na identifikáciu kontaktovania detí by takéto konkrétne dôvody podozrenia mali byť založené na objektívne identifikovaných rizikových faktoroch, ako je vekový rozdiel a pravdepodobná účasť dieťaťa na skenovanej komunikácii.

- (17) Mali by sa zaviesť vhodné postupy a mechanizmy uplatňovania nárokov na nápravu s cieľom zabezpečiť, aby jednotlivci mohli podať sťažnosti poskytovateľom. Takéto postupy a mechanizmy sa týkajú najmä prípadov, keď bol obsah, ktorý nepredstavuje online sexuálne zneužívanie detí, odstránený alebo oznámený orgánom presadzovania práva alebo organizácii, ktorá koná vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí.
- (18) S cieľom zabezpečiť čo najväčšiu presnosť a spoľahlivosť by technológia použitá na účely tohto nariadenia mala v súlade s najmodernejšou technikou v tomto odvetví v maximálnej možnej miere obmedziť počet chýb a chybovosti (ďalej len „falošne pozitívne výsledky“) a mala by v prípade potreby bezodkladne odstrániť všetky takéto chyby, ktoré by sa napriek tomu mohli vyskytnúť.
- (19) Spracúvané údaje o obsahu a prevádzkové údaje a osobné údaje získané pri výkone činností, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a obdobie, počas ktorého sa údaje následne uchovávajú v prípade vzniku podozrenia na online sexuálne zneužívanie detí, by mali zostať obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné na vykonávanie týchto činností. Všetky údaje by sa mali okamžite a natrvalo vymazať, ak už nie sú nevyhnutne potrebné na jeden z účelov uvedených v tomto nariadení vrátane prípadov, keď sa nezistilo podozrenie na online sexuálne zneužívanie detí, a v každom prípade najneskôr 12 mesiacov od dátumu odhalenia podozrenia na online sexuálne zneužívanie detí. Nemala by tým byť dotknutá možnosť uchovávať príslušné údaje o obsahu a prevádzkové údaje v súlade so smernicou 2002/58/ES. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie žiadnej zákonnej povinnosti podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva uchovávať údaje, ktorá sa vzťahuje na poskytovateľov.

- (20) Toto nariadenie nebráni poskytovateľovi, ktorý oznámil online sexuálne zneužívanie detí orgánom presadzovania práva, aby požiadal uvedené orgány, aby potvrdili prijatie oznámenia.
- (21) S cieľom zabezpečiť transparentnosť a zodpovednosť v súvislosti s činnosťami vykonávanými na základe výnimky stanovenej v tomto nariadení by poskytovatelia mali do ... [šesť mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každoročne do 31. januára uverejniť a predložiť správy príslušnému dozornému orgánu určenému podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 (ďalej len „dozorný orgán“) a Komisii. Takéto správy by sa mali týkať spracúvania osobných údajov, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia s uvedením druhu a objemu spracúvaných údajov, konkrétnych dôvodov spracúvania podľa nariadenia (EÚ) 2016/679, právneho základu pre prípadné prenosy osobných údajov mimo Únie podľa kapitoly V nariadenia (EÚ) 2016/679, v náležitých prípadoch, počtu zistených prípadov online sexuálneho zneužívania detí s rozlíšením na online materiál detskej pornografie a kontaktovanie detí, počtu prípadov, v ktorých používateľ podal sťažnosť v rámci interného mechanizmu uplatňovania nárokov na nápravu alebo prostredníctvom súdneho prostriedku nápravy, a o výsledku takýchto sťažností a súdnych konaní, počte chýb a chybovosti (falošne pozitívnych výsledkov) jednotlivých použitých technológií, opatreniach uplatnených na obmedzenie chybovosti a dosiahnutej chybovosti, politike uchovávaní a zárukách ochrany údajov uplatnených v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679, a názvov organizácií konajúcich vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, ktorým boli tieto údaje poskytnuté podľa tohto nariadenia.

- (22) S cieľom podporiť dozorné orgány pri plnení ich úloh by Komisia mala požiadať Európsky výbor pre ochranu údajov o vydanie usmernení týkajúcich sa súladu spracúvania, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti výnimky stanovenej v tomto nariadení, s nariadením (EÚ) 2016/679. Keď dozorné orgány posudzujú, či existujúca alebo nová technológia, ktorá sa má použiť, je v súlade s najmodernejšou technikou v tomto odvetví, čo najmenej zasahuje do súkromia a funguje na primeranom právnom základe podľa nariadenia (EÚ) 2016/679, uvedené usmernenia by mali predovšetkým pomáhať dozorným orgánom pri poskytovaní poradenstva v rámci postupu predchádzajúcej konzultácie stanoveného v uvedenom nariadení.
- (23) Týmto nariadením sa obmedzuje právo na ochranu dôvernosti komunikácií a odchyľuje sa od rozhodnutia prijatého podľa smernice (EÚ) 2018/1972, podľa ktorého interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania podliehajú rovnakým pravidlám, ktoré sa uplatňujú na všetky ostatné elektronické komunikačné služby, pokiaľ ide o súkromie, a to výlučne na účely odhaľovania online sexuálneho zneužívania detí v rámci uvedených služieb a oznamovania takéhoto zneužívania orgánom presadzovania práva a organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí a odstraňovania online materiálu detskej pornografie z uvedených služieb. Obdobie uplatňovania tohto nariadenia by sa preto malo obmedziť na tri roky od dátumu začatia jeho uplatňovania s cieľom poskytnúť čas potrebný na prijatie nového dlhodobého právneho rámca. Ak sa dlhodobý právny rámec prijme a nadobudne účinnosť pred uvedeným dátumom, uvedeným dlhodobým právnym rámcom by sa malo toto nariadenie zrušiť.

- (24) Pokiaľ ide o všetky ostatné činnosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2002/58/ES, poskytovatelia by mali podliehať osobitným povinnostiam stanoveným v uvedenej smernici a následne monitorovacím a vyšetrovacím právomociam príslušných orgánov určených podľa uvedenej smernice.
- (25) Dôležitým nástrojom na zaručenie bezpečnosti a dôvernosti komunikácie používateľov vrátane komunikácie detí je šifrovanie medzi koncovými bodmi. Každé oslabenie šifrovania by mohli potenciálne zneužívať tretie strany so zlým úmyslom. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia by sa preto nemalo vykladať ako zákaz alebo oslabenie šifrovania medzi koncovými bodmi.
- (26) Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života vrátane dôvernosti komunikácie je základným právom zaručeným v článku 7 charty. Je teda aj predpokladom bezpečnej komunikácie medzi deťmi, ktoré sa stali obeťmi sexuálneho zneužívania, a dospelým, ktorý požíva jeho dôveru, alebo organizáciami činnými v boji proti sexuálnemu zneužívaniu detí a pre komunikáciu medzi obeťmi a ich právnikmi.

- (27) Týmto nariadením by nemali byť dotknuté pravidlá o služobnom tajomstve podľa vnútroštátneho práva, ako sú pravidlá ochrany profesijnej komunikácie medzi lekármi a ich pacientmi, medzi novinármi a ich zdrojmi alebo medzi právnikmi a ich klientmi, najmä preto, že dôvernosť komunikácie medzi advokátmi a ich klientmi je zásadná pre zabezpečenie účinného uplatňovania práva na obhajobu ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Týmto nariadením by nemali byť dotknuté ani vnútroštátne pravidlá týkajúce sa registrov verejných orgánov alebo organizácií, ktoré poskytujú poradenstvo jednotlivcom v núdzi.
- (28) Poskytovatelia by mali Komisii oznámiť názvy organizácií konajúcich vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, ktorým oznamujú potenciálne online sexuálne zneužívanie detí podľa tohto nariadenia. Hoci posúdenie toho, ktorej tretej strane môžu poskytovatelia v úlohe prevádzkovateľov poskytnúť osobné údaje podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 je ich výlučná zodpovednosť, transparentnosť prenosu potenciálnych prípadov online sexuálneho zneužívania detí by mala zabezpečiť Komisia zverejnením zoznamu organizácií konajúcich vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, ktorých názvy jej boli oznámené, na svojom webovom sídle. Uvedený verejný zoznam by mal byť ľahko prístupný. Poskytovatelia by tiež mali mať možnosť používať uvedený zoznam s cieľom identifikovať organizácie relevantné vo svetovom boji proti online sexuálnemu zneužívaniu detí. Uvedeným zoznamom by nemali byť dotknuté povinnosti poskytovateľov, ktorí konajú ako prevádzkovatelia podľa nariadenia (EÚ) 2016/679, a to ani pokiaľ ide o ich povinnosť vykonať akýkoľvek prenos osobných údajov mimo Únie podľa kapitoly V uvedeného nariadenia a ich povinnosť plniť všetky povinnosti podľa kapitoly IV uvedeného nariadenia.

- (29) Štatistiky, ktoré majú poskytovať členské štáty podľa tohto nariadenia, sú dôležitými ukazovateľmi na hodnotenie politiky vrátane legislatívnych opatrení. Navyše je dôležité uznať vplyv sekundárnej viktimizácie ako neoddeliteľnej súčasti šírenia snímok a videozáznamov obetí sexuálneho zneužívania detí, ktoré mohli byť v obehu už roky a ktoré sa v takýchto štatistikách plne neodrážajú.
- (30) V súlade s požiadavkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2016/679, najmä s požiadavkou, aby členské štáty zabezpečili, že dozorné orgány budú disponovať ľudskými, technickými a finančnými zdrojmi potrebnými na účinné plnenie svojich úloh a výkon svojich právomocí, by členské štáty mali zabezpečiť, že dozorné orgány budú mať takéto dostatočné zdroje na účinné plnenie svojich úloh a výkon svojich právomocí podľa tohto nariadenia.
- (31) Ak poskytovateľ vykonal posúdenie vplyvu na ochranu údajov a konzultoval s dozornými orgánmi o technológii v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679 pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, uvedený poskytovateľ by podľa tohto nariadenia nemal byť povinný vykonať dodatočné posúdenie vplyvu na ochranu údajov alebo konzultácie, ak sa dozorné orgány vyjadrili, že spracúvaním údajov touto technológiou nevznikne vysoké riziko pre práva a slobody fyzických osôb, alebo že na zmiernenie takéhoto rizika prijal prevádzkovateľ opatrenia.

- (32) Používatelia by mali mať právo na účinný súdny prostriedok nápravy, ak v dôsledku spracúvania osobných a iných údajov na účely odhaľovania online sexuálneho zneužívania detí v rámci interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania a oznamovania takéhoto zneužívania a odstraňovania online materiálu detskej pornografie z uvedených služieb boli porušené ich práva napríklad oznámením obsahu alebo totožnosti používateľa organizácii konajúcej vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí alebo orgánom presadzovania práva, alebo ak bol obsah používateľa odstránený, účet používateľa zablokovaný alebo služba poskytovaná používateľovi bola pozastavená.
- (33) V súlade so smernicou 2002/58/ES a zásadou minimalizácie údajov by sa spracúvanie osobných údajov a iných údajov malo obmedzovať na údaje o obsahu a s nimi súvisiace prevádzkové údaje, ak je to nevyhnutne potrebné na dosiahnutie účelu tohto nariadenia.
- (34) Výnimka stanovená v tomto nariadení by sa mala vzťahovať aj na kategórie údajov uvedené v článku 5 ods. 1 a článku 6 ods. 1 smernice 2002/58/ES, ktoré sa týkajú spracúvania osobných aj iných ako osobných údajov spracúvaných v súvislosti s poskytovaním interpersonálnej komunikačnej služby nezávislej od číslovania.

- (35) Cieľom tohto nariadenia je zaviesť dočasnú výnimku z určitých ustanovení smernice 2002/58/ES bez toho, aby vznikla fragmentácia vnútorného trhu. Okrem toho je nepravdepodobné, že by všetky členské štáty mohli včas prijať vnútroštátne legislatívne opatrenia. Keďže tento cieľ nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa. Zavádza sa ním dočasná a prísne obmedzená výnimka z uplatňovania článku 5 ods. 1 a článku 6 ods. 1 smernice 2002/58/ES so súborom záruk na zabezpečenie toho, že sa neprekročí rámec nevyhnutný na dosiahnutie stanoveného cieľa.
- (36) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725¹ sa konzultovalo s Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý svoje stanovisko doručil 10. novembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa stanovujú dočasné a prísne obmedzené pravidlá ako výnimky z určitých povinností stanovených v smernici 2002/58/ES, s jediným cieľom umožniť, bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (EÚ) 2016/679, poskytovateľom určitých interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania (ďalej len „poskytovatelia“) používanie osobitných technológií na spracúvanie osobných a iných údajov v rozsahu nevyhnutne potrebnom na odhaľovanie online sexuálneho zneužívania detí v rámci ich služieb a oznamovanie takéhoto zneužívania a odstraňovanie online materiálu detskej pornografie z ich služieb.
2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na skenovanie zvukovej komunikácie.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „interpersonálna komunikačná služba nezávislá od číslovania“ je interpersonálna komunikačná služba nezávislá od číslovania vymedzená v článku 2 bode 7 smernice (EÚ) 2018/1972;

2. „online materiál detskej pornografie“ je:
 - a) detská pornografia v zmysle článku 2 písm. c) smernice 2011/93/EÚ;
 - b) pornografické predstavenie vymedzené v článku 2 písm. e) smernice 2011/93/EÚ;
3. „kontaktovanie detí“ je každé úmyselné konanie, ktoré podľa článku 6 smernice 2011/93/EÚ predstavuje trestný čin;
4. „online sexuálne zneužívanie detí“ je online materiál detskej pornografie a kontaktovanie detí.

Článok 3
Rozsah pôsobnosti výnimky

1. Článok 5 ods. 1 a článok 6 ods. 1 smernice 2002/58/ES sa nevzťahujú na dôvernosť komunikácie týkajúcej sa spracúvania osobných a iných údajov poskytovateľmi v súvislosti s poskytovaním interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania, za predpokladu, že:
 - a) toto spracúvanie je:
 - i) nevyhnutne potrebné na používanie osobitnej technológie výlučne na účely odhaľovania a odstraňovania online materiálu detskej pornografie a jej oznamovania orgánom presadzovania práva a organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí a odhaľovania kontaktovania detí a jeho oznamovanie orgánom presadzovania práva alebo organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí;
 - ii) primerané a obmedzené na technológie, ktoré poskytovatelia používajú na účel stanovený v bode i);
 - iii) obmedzené na údaje o obsahu a s nimi súvisiace prevádzkové údaje potrebné na účel stanovený v bode i);
 - iv) obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné na účel stanovený v bode i);

- b) technológie používané na účel stanovený v písmene a) bode i) tohto odseku sú v súlade s najmodernejšou technikou v tomto odvetví a čo najmenej narúšajú súkromie, a to aj so zreteľom na zásadu špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov stanovenej v článku 25 nariadenia (EÚ) 2016/679, a že v rozsahu, v akom sa používajú na skenovanie komunikácie obsahujúcej text, nie sú schopné vyvodiť podstatu obsahu komunikácií, ale sú výlučne schopné odhaľovať schémy, ktoré poukazujú na možné online sexuálne zneužívanie detí;
- c) pokiaľ ide o akúkoľvek osobitnú technológiu používanú na účel stanovený v písmene a) bode i) tohto odseku, vykonalo sa predchádzajúce posúdenie vplyvu na ochranu údajov uvedené v článku 35 nariadenia (EÚ) 2016/679 a postup predchádzajúcej konzultácie uvedený v článku 36 uvedeného nariadenia;
- d) pokiaľ ide o novú technológiu, a to technológiu používanú na účely odhaľovania online materiálu detskej pornografie, ktorú žiadny poskytovateľ nepoužil v súvislosti so službami pre používateľov interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania (ďalej len „používateľia“) v Únii pred ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], a pokiaľ ide o technológiu používanú na účely identifikácie možného kontaktovania detí, poskytovateľ informuje príslušný orgán o opatreniach prijatých na preukázanie súladu s písomným odporúčaním vydaným v súlade s článkom 36 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/679 príslušným dozorným orgánom, ktorý je určený podľa kapitoly VI, oddielu 1 uvedeného nariadenia (ďalej len „dozorný orgán“), počas postupu predchádzajúcej konzultácie;

- e) použité technológie sú samy osebe dostatočne spoľahlivé v tom zmysle, že v maximálnej možnej miere obmedzujú chybovosť, pokiaľ ide o odhaľovanie obsahu predstavujúceho online sexuálne zneužívanie detí, a ak sa takéto príležitostné chyby vyskytnú, ich dôsledky sa bezodkladne odstránia;
- f) technológie použité na odhaľovanie schém možného kontaktovania detí sa obmedzujú na používanie relevantných kľúčových ukazovateľov a objektívne identifikovaných rizikových faktorov, ako je vekový rozdiel a pravdepodobnosť, že sa dieťa zapojí do skenovanej komunikácie bez toho, aby bolo dotknuté právo na ľudské preskúmanie;
- g) poskytovatelia:
 - i) zaviedli vnútorné postupy na predchádzanie zneužívaniu osobných a iných údajov, neoprávnenému prístupu k nim a ich neoprávneným prenosom;
 - ii) zabezpečia ľudský dohľad a v prípade potreby ľudský zásah do spracúvania osobných a iných údajov použitím technológií, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;
 - iii) zabezpečia, aby sa orgánom presadzovania práva alebo organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti detskej pornografii neoznamoval bez predchádzajúceho ľudského potvrdenia materiál, ktorý predtým nebol identifikovaný ako online materiál detskej pornografie alebo ako kontaktovanie detí;

- iv) zaviedli vhodné postupy a mechanizmy nápravy s cieľom zabezpečiť, aby na účely prezentácie svojich názorov mohli používatelia podať sťažnosť v primeranej lehote;
- v) informujú používateľov jasným, zreteľným a zrozumiteľným spôsobom o tom, že sa v súlade s týmto nariadením odvolali na výnimku z článku 5 ods. 1 a článku 6 ods. 1 smernice 2002/58/ES o dôvernosti komunikácie používateľov, a to výlučne na účel stanovený v písmene a) bode i) tohto odseku, ako aj o logike opatrení, ktoré prijali v rámci výnimky, a vplyve na dôvernosť komunikácie používateľov vrátane možnosti poskytovať osobné údaje orgánom presadzovania práva a organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí;
- vi) informujú používateľov o týchto skutočnostiach, ak bol ich obsah odstránený, ich účet zablokovaný alebo poskytovaná služba pozastavená:
 - (1) o spôsoboch, ako od nich žiadať nápravu;
 - (2) o možnosti podať sťažnosť dozornému orgánu; a
 - (3) o práve na súdny prostriedok nápravy;

vii) do ... [šesť mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každoročne do 31. januára uverejniť a predložiť správu príslušnému dozornému orgánu a Komisii o spracúvaní osobných údajov podľa tohto nariadenia aj o:

- (1) druhu a objemu spracúvaných údajov;
- (2) konkrétnych dôvodoch spracúvania podľa nariadenia (EÚ) 2016/679;
- (3) dôvode pre prípadné prenosy osobných údajov mimo Únie podľa kapitoly V nariadenia (EÚ) 2016/679 v náležitých prípadoch;
- (4) počte zistených prípadov online sexuálneho zneužívania detí s rozlíšením na online materiál detskej pornografie a kontaktovanie detí;
- (5) počte prípadov, v ktorých používateľ podal sťažnosť v rámci interného mechanizmu uplatňovania nárokov na nápravu alebo prostredníctvom súdneho orgánu, a o výsledku takýchto sťažností;
- (6) počte chýb a chybovosti (falošne pozitívnych výsledkov) jednotlivých použitých technológií;

- (7) opatreniach uplatnených na obmedzenie chybovosti a dosiahnutej chybovosti;
 - (8) politike uchovávania a zárukách ochrany údajov uplatnených v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679;
 - (9) názvoch organizácií konajúcich vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, ktorým boli tieto údaje poskytnuté podľa tohto nariadenia;
- h) v prípade vzniku podozrenia na online sexuálne zneužívanie detí sa bezpečným spôsobom uchovávajú údaje o obsahu a s nimi súvisiace prevádzkové údaje spracúvané na účely písmena a) bodu i), a osobné údaje získané takýmto spracúvaním, a to výlučne na účely:
- i) bezodkladného oznamovania podozrenia na online sexuálne zneužívanie detí príslušným orgánom presadzovania práva a justičným orgánom alebo organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí;
 - ii) zablokovania účtu dotknutého používateľa alebo pozastavenia alebo ukončenia poskytovania služby pre neho;
 - iii) vytvorenia jedinečného, spätne nekonvertovateľného digitálneho podpisu (hash) údajov spoľahlivo identifikovaných ako online materiál detskej pornografie;

- iv) umožnenia dotknutému používateľovi žiadať poskytovateľa o nápravu, alebo sa domáhať správneho preskúmania alebo súdnych prostriedkov nápravy vo veciach súvisiacich s podozrením na online sexuálne zneužívanie detí; alebo
 - v) reagovania na žiadosti príslušných orgánov presadzovania práva a justičných orgánov podľa príslušného práva o poskytnutie údajov potrebných na predchádzanie, odhaľovanie, vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov, ako sa stanovuje v smernici 2011/93/EÚ;
 - i) údaje sa neuchovávajú dlhšie, ako je nevyhnutne potrebné na príslušný účel stanovený v bode h), a v žiadnom prípade nie dlhšie ako 12 mesiacov od dátumu vzniku podozrenia na online sexuálne zneužívanie detí;
 - j) každý prípad odôvodneného a overeného podozrenia na online sexuálne zneužívanie detí sa bezodkladne oznamuje príslušným vnútroštátnym orgánom presadzovania práva alebo organizáciám konajúcim vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí.
2. Podmienka stanovená v odseku 1 písm. c) sa do ... [osem mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] nevzťahuje na poskytovateľov, ktorí:
- a) používali osobitnú technológiu pred ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] na účel stanovený v odseku 1 písm. a) bode i) bez ukončenia postupu predchádzajúcej konzultácie o uvedenej technológii;

- b) začnú postup predchádzajúcej konzultácie pred ... [jeden mesiac od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]; a
- c) v súvislosti s postupom predchádzajúcej konzultácie uvedeným v písmene b) náležite spolupracujú s príslušným dozorným orgánom.

3. Podmienka stanovená v odseku 1 písm. d) sa do ... [osem mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] nevzťahuje na poskytovateľov, ktorí:

- a) používali technológiu uvedenú v odseku 1 písm. d) pred ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] bez ukončenia postupu predchádzajúcej konzultácie o uvedenej technológii;
- b) začnú postup, ako sa uvádza v odseku 1 písm. d) pred ... [jeden mesiac od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]; a
- c) v súvislosti s postupom uvedeným v odseku 1 písm. d) náležite spolupracujú s príslušným dozorným orgánom.

Článok 4

Usmernenia Európskeho výboru pre ochranu údajov

Do ... [jeden mesiac od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a podľa článku 70 nariadenia (EÚ) 2016/679 Komisia požiada Európsky výbor pre ochranu údajov, aby vydal usmernenia na pomoc dozorným orgánom pri posudzovaní, či je spracúvanie, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679, pokiaľ ide o súčasné a nové technológie používané na účel stanovený v článku 3 ods. 1 písm. a) bode i) tohto nariadenia.

Článok 5

Účinné súdne prostriedky nápravy

V súlade s článkom 79 nariadenia (EÚ) 2016/679 a článkom 15 ods. 2 smernice 2002/58/ES majú používatelia právo na účinný súdny prostriedok nápravy, ak sa domnievajú, že ich práva boli porušené v dôsledku spracúvania osobných a iných údajov na účel stanovený v článku 3 ods. 1 písm. a) bode i) tohto nariadenia.

Článok 6

Dozorné orgány

Dozorné orgány určené podľa kapitoly VI, oddielu 1 nariadenia (EÚ) 2016/679 monitorujú spracúvanie, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, v súlade so svojimi právomocami a právomocami podľa uvedenej kapitoly.

Článok 7

Verejný register organizácií konajúcich vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí

1. Do ... [jeden mesiac od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] poskytovatelia oznámia Komisii zoznam názvov organizácií konajúcich vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, ktorým oznamujú online sexuálne zneužívanie detí podľa tohto nariadenia. Poskytovatelia pravidelne oznamujú Komisii všetky zmeny uvedeného zoznamu.
2. Do ... [dva mesiace od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia zverejní názvy organizácií konajúcich vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí, ktorý jej bol oznámený podľa odseku 1. Komisia udržiava uvedený verejný zoznam aktuálny.

Článok 8
Štatistika

1. Do ... [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každoročne členské štáty zverejnia a predložia Komisii správy so štatistickými údajmi o:
 - a) celkovom počte oznámení o odhalenom online sexuálnom zneužívaní detí, ktoré poskytovatelia a organizácie konajúce vo verejnom záujme proti sexuálnemu zneužívaniu detí poskytli príslušným vnútroštátnym orgánom presadzovania práva, pričom ak sú takéto informácie dostupné, rozlišuje sa medzi absolútnym počtom prípadov a tými prípadmi, ktoré boli oznámené viackrát, ako aj typom poskytovateľa, u ktorého služieb bolo online sexuálne zneužívanie detí odhalené;
 - b) počte detí identifikovaných na základe opatrení podľa článku 3 s rozlíšením podľa pohlavia;
 - c) počte odsúdených páchatel'ov.
2. Komisia zhromaždí štatistiky uvedené v odseku 1 tohto článku a zohľadní ich pri príprave správy o vykonávaní podľa článku 9.

Článok 9
Správa o vykonávaní

1. Na základe správ predložených podľa článku 3 ods. 1 písm. g) bodu vii) a štatistík poskytnutých podľa článku 8 Komisia do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vypracuje správu o vykonávaní tohto nariadenia a predloží a odprezentuje ju Európskemu parlamentu a Rade.
2. V správe o vykonávaní Komisia posúdi predovšetkým:
 - a) podmienky spracúvania osobných údajov a iných údajov stanovené v článku 3 ods. 1 písm. a) bode ii) a písm. b), c) a d);
 - b) proporionalitu výnimky stanovenej v tomto nariadení vrátane posúdenia štatistických údajov predložených členskými štátmi podľa článku 8;
 - c) novinky v oblasti technologického pokroku v súvislosti s činnosťami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a rozsah, v ktorom tento vývoj zvyšuje presnosť a znižuje počet chýb a chybovosť (falošne pozitívne výsledky).

Článok 10

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa do ... [tri roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda